

بسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت تحقیقات و فناوری

## دستورالعمل دوره پسادکتری صنعتی در دانشگاه های علوم پزشکی کشور

### مقدمه

دوره پسادکتری صنعتی در راستای اجرای بند الف ماده 16 قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و تحقق برنامه های حرکت به سمت دانشگاه نسل سوم در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجرا می شود. هدف اصلی این دوره تقویت مهارت های عملی و ارتقاء توانمندی های حرفه ای دانش آموختگان دکتری تخصصی در محیط واقعی کار و انتقال یافته های جدید علمی و فناوری حوزه سلامت به صنایع و جامعه می باشد. دستورالعمل دوره پسادکتری صنعتی بمنظور ایجاد ارتباط عمیق تر دانشگاه با صنعت و جامعه و بهره گیری بیشتر از توانمندی علمی و تخصصی دانش آموختگان دکتری در طرح های پژوهشی کاربردی و فناورانه تهیه شده است.

## ماده 1- تعاریف

- 1-1- **وزارت بهداشت:** منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- 2-1- **معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت:** منظور معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- 3-1- **موسسه:** منظور تمام دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی، مراکز آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده‌های وابسته به وزارت بهداشت می‌باشد.
- 4-1- **دوره پس‌ادکتری صنعتی (Industrial Postdoc):** دوره‌ای پژوهشی با برنامه مدون است که پژوهشگران پس از اخذ درجه دکتری تخصصی، به طور تمام وقت با زمان معین حداقل یکسال و حداکثر سه سال، در اجرای طرح‌های محصول محور و یا تقاضا محور تحت نظر استاد میزبان در موسسه و یا واحد پذیرنده مشارکت دارند. دوره پس‌ادکتری صنعتی از مقاطع رسمی تحصیلی محسوب نمی‌شود.
- 5-1- **پژوهشگر:** فردی است با مدرک دکتری تخصصی که بر اساس طرح محصول/تقاضا محور اقدام به ارائه پروپزال نموده و در صورت تأیید استاد میزبان بر اساس مفاد این آئین‌نامه، دوره پس‌ادکتری صنعتی خود را در موسسه یا واحد پذیرنده می‌گذراند.
- 6-1- **استاد میزبان:** منظور عضو هیئت علمی شاغل در موسسه بوده که با رعایت ضوابط مقرر در دستورالعمل نسبت به پذیرش "پژوهشگر" اقدام می‌نماید و مسولیت هدایت و نظارت بر فعالیت‌ها و تایید عملکرد وی را بر عهده دارد.
- 7-1- **طرح‌های محصول محور:** طرح‌هایی هستند که در واحد تحقیق و توسعه شرکت یا موسسه دانش بنیان در مسیر تولید محصول فناورانه تعریف و اجرا می‌گردند.

8-1- **طرح های تقاضا محور:** منظور طرح‌هایی است که استاد میزبان از طریق آن اقدام به جذب منابع مالی و گرنت های پژوهش و فناوری از مجموعه های خارج از موسسه می نماید. این طرح ها شامل قراردادهای ارتباط با صنعت و جامعه، گرنت های تخصیصی صندوق های حمایتی پژوهش و فناوری همچون صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران، طرح های حمایتی وزارت بهداشت و سایر دستگاه‌ها، طرح‌های پژوهشی و فناوری مورد تقاضای سایر دستگاه های دولتی و خصوصی (سامانه ساتع: سامانه ملی تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری) و طرح‌های پژوهشی و فناوری بین المللی می‌باشد.

9-1- **واحد پذیرنده:** منظور تمام شرکت‌ها، سازمان‌ها و موسسات دولتی و غیردولتی خارج از موسسه بوده که منابع مالی و اعتباری جهت اجرای طرح محصول محور و یا طرح تقاضا محور را تامین می‌نماید.

10-1- **ناظر طرح:** فردی است دارای صلاحیت و شایستگی علمی و تخصصی که توسط واحد پذیرنده یا موسسه جهت نظارت بر اجرای کامل و با کیفیت طرح مورد تقاضا تعیین می‌گردد.

## **ماده 2- اهداف**

1-2- استفاده حداکثری از امکانات موسسه برای انجام تحقیقات کاربردی و اجرای طرح‌های تقاضامحور در صنایع و جامعه

2-2- تامین منابع انسانی پژوهشگر مورد نیاز موسسات در راستای کمک به توان اجرایی اعضای هیئت علمی در اجرای طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمایی

3-2- بهره‌گیری از توانمندی‌های علمی و نوین دانش‌آموختگان مقطع دکتری تخصصی در اجرای طرح‌های تقاضامحور حوزه سلامت در صنایع و جامعه

4-2- گسترش ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه و استفاده از ظرفیت‌های دانشگاهی موجود در کشور جهت حل مسائل فنی حوزه سلامت در صنایع و جامعه

## **ماده 3- شرایط و ضوابط جهت پذیرش پژوهشگر پسادکتری صنعتی**

### **1-3- شرایط داوطلبین دوره پسادکتری صنعتی**

1-1-3- دانش آموخته دکترای تخصصی (PhD) علوم پایه و بهداشت و یا متخصص و فوق تخصص بالینی در موسسات مورد تایید وزارت بهداشت یا حسب مورد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در زمینه تخصصی مورد تقاضا

- 3-1-2- نویسنده اول و یا مسئول حداقل یک مقاله ISI یا PubMed، و یا دارا بودن یک ثبت اختراع بین المللی و یا سه ثبت اختراع داخلی
- 3-1-3- حداکثر سن داوطلب 45 سال
- 3-1-4- دارای تجربه تخصصی تحقیقات و فناوری مرتبط با حیطه مورد نظر
- 3-1-5- اخذ پذیرش از یکی از اعضای هیات علمی واجد شرایط موسسه به عنوان استاد میزبان
- 3-1-6- عدم اشتغال به کار ثانویه در طول دوره پسادکتری صنعتی و حضور به صورت تمام وقت در موسسه و یا واحد پذیرنده
- 3-1-7- رعایت کلیه قوانین و مقررات موسسه و واحد پذیرنده در طول مدت حضور
- 3-1-8- نداشتن مشکل نظام وظیفه برای داوطلبین مرد

**تبصره 1:** دانش‌آموختگان ممتاز مقطع تحصیلی دکتری تخصصی، اعضای بنیاد ملی نخبگان و برندگان جوایز معتبر ملی از جمله خوارزمی، فارابی و رازی با تجربه کار اجرایی با صنعت در اولویت پذیرش قرار دارند.

**تبصره 2:** پذیرش پژوهشگر از میان دانش‌آموختگان مقطع تحصیلی دکتری تخصصی ایرانی و غیرایرانی مقیم خارج از کشور با رعایت ضوابط و مقررات وزارت بهداشت و موافقت موسسه بلامانع است.

### 3-2- شرایط استاد میزبان

- 3-2-1- عضو هیات علمی شاغل در موسسه با مرتبه علمی استادی یا دانشیاری
- 3-2-2- اخذ ترفیع پایه سالیانه در سه سال متوالی پیش از زمان درخواست پژوهشگر
- 3-2-3- دارا بودن حداقل دو مقاله در مجلات نمایه شده در ISI یا PubMed در سه سال گذشته که حداقل در یکی از آن‌ها نویسنده مسئول یا اول باشد، یا دارا بودن یک ثبت اختراع بین المللی و یا یک طرح تقاضا محور فعال همراه با اعتبارات کافی برای پرداخت حق‌الزحمه پژوهشگر
- 3-2-4- مدیر عامل، عضو هیئت مدیره و یا سهامدار یک شرکت دانش بنیان بوده و یا دارا بودن یک گزنت قابل قبول از یک شرکت و یا صنعت و یا بخشی از جامعه جهت انجام طرح تقاضا محور
- 3-2-5- دارا بودن پروپوزال مصوب شورا/ کمیته فناوری دانشگاه در راستای یک برنامه پژوهشی میان و یا دراز مدت دارای اهداف مشخص در یک حیطه مشخص و خاص که مجموعه پژوهشهای لازم برای دستیابی به اهداف ذکر شده در آن روشن و تعریف شده است.

**تبصره 3:** هر استاد میزبان با احراز سایر شرایط، بطور همزمان می تواند هدایت حداکثر دو پژوهشگر را بر عهده بگیرد.

**تبصره 4:** با تشخیص موسسه، اعضاء هیئت علمی با مرتبه استادیاری که دستاوردهای فناورانه برجسته و یا قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت گسترده ای داشته و یا گواهی گذراندن دوره پسادکتری صنعتی دارند نیز می توانند اقدام به جذب پژوهشگر نمایند.

**تبصره 5:** اعضاء هیئت علمی بازنشسته موسسات دارای مرتبه استادی نیز می توانند اقدام به جذب پژوهشگر نمایند.

### 3-3- شرایط موسسه

3-3-1- دارا بودن امکانات لازم برای پذیرش پژوهشگر

3-3-2- دارا بودن دوره تحصیلات تکمیلی فعال دایر در رشته تخصصی و یا طرح محصول/تقاضا محور

3-3-3- رعایت مقررات و الزامات حقوقی و قانونی برای انتخاب و حضور پژوهشگر در موسسه

**تبصره 6:** در موارد بین رشته ای، تصمیم گیری در زمینه انطباق علمی پژوهشگر و استاد میزبان بر عهده موسسه می باشد.

**تبصره 7:** استفاده از پژوهشگر در پیشبرد امور اجرایی اداری موسسه و همچنین برای تدریس اعم از نظری و عملی در موسسه ممنوع می باشد.

**تبصره 8:** هرگونه تعهد استخدامی موسسه در قبال پژوهشگر ممنوع می باشد.

### 3-4- شرایط واحد پذیرنده

3-4-1- دارا بودن واحد پژوهش و فناوری و یا واحد تحقیق و توسعه (R&D)

3-4-2- تامین منابع مالی و اعتباری مورد نیاز جهت اجرای طرح

3-4-3- تعیین ناظر دارای صلاحیت، جهت نظارت بر اجرای طرح مورد تقاضا و پرداخت حق الزحمه وی ( در موارد لزوم)

**تبصره 9:** در مواردی که واحد پذیرنده دارای بخش تحقیق و توسعه (R&D) نباشد، صلاحیت آن توسط کارگروه شورای ارتباط با صنعت دانشگاه ( یا شوراهای متناظر دانشگاه) انجام خواهد گردید.

**تبصره 10:** انتخاب ناظر طرح از واحد پذیرنده یا هر سازمان دیگر بر عهده واحد پذیرنده و یا توافق طرفین (موسسه و واحد پذیرنده) خواهد بود.

**تبصره 11:** منابع مالی طرح تماماً از واحد پذیرنده یا از سایر منابع خارج از موسسه تامین گردد.

#### **ماده 4- فرآیند پذیرش پژوهشگر**

- 4-1- درخواست و اعلام نیاز استاد میزبان واجد شرایط پس از هماهنگی با معاونت پژوهشی موسسه
- 4-2- اعلام ظرفیت توسط معاونت پژوهشی موسسه
- 4-3- دریافت پروپزال‌های متقاضیان
- 4-4- بررسی پروپزال‌ها و تائید توسط استاد میزبان
- 4-5- بررسی، تائید و تنظیم قرارداد توسط معاونت پژوهشی موسسه
- 4-6- صدور ابلاغ برای پژوهشگر و استاد میزبان توسط معاونت پژوهشی موسسه
- 4-7- معرفی پژوهشگر به استاد میزبان، واحد پذیرنده و معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت توسط معاونت پژوهشی موسسه

#### **ماده 5- تامین منابع مالی و مسائل اداری**

- 5-1- تامین هزینه‌ها و حق‌الزحمه پژوهشگر و استاد میزبان بطور کامل با واحد پذیرنده خواهد بود. حق‌الزحمه پژوهشگر بصورت ماهیانه معادل حداقل حقوق استادیار پایه 1 دانشگاه یا حداقل حقوق یک کارشناس با مدرک دکتری تخصصی توسط واحد پذیرنده پرداخت خواهد گردید.
- 5-2- مدت دوره پسادکتری صنعتی بسته به نیاز استاد میزبان و تامین اعتبار مالی حداقل یک سال و قابل تمدید تا سه سال می‌باشد.
- 5-3- در صورت تامین اعتبار مالی، کمک هزینه شرکت در کنفرانس‌های داخلی مورد تایید استاد میزبان و تنها یک بار در سال به پژوهشگر تعلق می‌گیرد.
- 5-4- استفاده از امکانات و اموال موسسه براساس ضوابط موسسه می‌باشد.
- 5-5- موسسه بایستی امکان فسخ قرارداد در هر زمانی در صورت عدم رعایت مفاد این دستورالعمل توسط پژوهشگر و عدم رضایت استاد میزبان از عملکرد وی را پیش‌بینی نماید. در صورتی که در اختلاف نظرات توافق حاصل نشود، تصمیم نهایی در مورد ادامه یا عدم ادامه طرح بر عهده ناظر طرح خواهد بود.

- 5-6- مالکیت فکری (اعم از حقوق مادی و معنوی) خروجی‌های منتج از دوره پسادکتری مانند ثبت اختراع و توسعه دانش فنی بر اساس قرارداد منعقد شده بین موسسه و واحد پذیرنده می‌باشد. حقوق معنوی (نام مخترع یا مخترعان) متعلق به اشخاص حقیقی پدیدآورنده نوآوری بوده و حقوق مادی (مالک اختراع) متعلق به تأمین‌کننده مالی (واحد پذیرنده، موسسه یا هردو) خواهد بود. در مورد مستندات علمی (مقاله، کتاب و غیره)، ترتیب درج نام نویسندگان و نقش آن‌ها توسط استاد میزبان تعیین می‌گردد.
- 5-7- پژوهشگر با شرکت در فراخوان، گواهی می‌کند که از حقوق، وظایف و مسئولیت‌های خود در چارچوب این دستورالعمل آگاهی دارد و همه آن‌ها را پذیرفته است.
- 5-8- دوره پسادکتری صنعتی تمام وقت می‌باشد و ضوابط تفصیلی نحوه حضور، مرخصی و سایر موارد در قالب ضوابط واحد پذیرنده تعیین می‌گردد.
- 5-9- آغاز دوره پسادکتری صنعتی از تاریخ تصویب پذیرش پژوهشگر و صدور ابلاغ از طرف معاونت پژوهشی موسسه است.
- 5-10- دوره پسادکتری صنعتی منجر به اخذ مدرک تحصیلی نمی‌گردد و پس از گذراندن دوره، گواهی پایان دوره (فارسی و انگلیسی) توسط معاونت پژوهشی موسسه تهیه شده و با دو امضای معاون پژوهشی موسسه و عالی‌ترین مقام مرتبط واحد پذیرنده صادر می‌گردد.
- 5-11- ارائه گزارش نهایی توسط پژوهشگر که مورد تایید استاد میزبان و واحد پذیرنده باشد برای صدور گواهی‌نامه پایان دوره الزامی است.

**تبصره 12:** موسسات می‌توانند در موارد خاص، جهت انجام طرح‌های محصول/تقاضا محور از پژوهشگر حمایت معنوی بعمل آورند.

**تبصره 13:** تمدید قرارداد پژوهشگر صرفاً منوط به اعلام موافقت استاد میزبان به معاونت پژوهشی موسسه می‌باشد. در این صورت معاونت پژوهشی موسسه بایستی مجدداً ابلاغ پژوهشگر و استاد میزبان را به واحد پذیرنده ایفاد نماید.

**تبصره 14:** در خصوص اختلافات و تعارضات احتمالی پیش‌آمده در مورد مالکیت فکری، موضوع به کمیته مالکیت فکری موسسه ارجاع می‌گردد.

## **ماده 6- نظارت بر اجرای دستورالعمل**

- 6-1 نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در سطح موسسه، بر عهده معاونت پژوهشی موسسه است.

2-6 نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در سطح ملی، بر اساس گزارش سالانه ارائه شده توسط موسسات، بر عهده معاونت پژوهشی وزارت است.

**تبصره 15:** این دستورالعمل عطف به گذشته نگردیده و پژوهشگرانی که پیش از ابلاغ این دستورالعمل مشغول به فعالیت شده‌اند مشمول ضوابط موجود در موسسه می‌باشند.

این دستورالعمل در 6 ماده و 15 تبصره در مورخ 1400/10/05 به تصویب شورای مدیران معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و از تاریخ تصویب قابل اجرا می‌باشد.